

For gjennomgang på FS-møte den 20.september 2007

UTKAST - Til forslag om revisjon av NVF 53 Road Transport Informatics Terminology Dictionary

Bakgrunn

NVF utvalg 53 Transportinformatikk har arbeidet med terminologi siden midt på 90-tallet. Transportinformatikk er et relativt nytt fagområde som er i stor utvikling. Det er viktig å ha en felles og forståelig terminologi både på engelsk og på andre språk slik at fagfolk kan kommunisere på samme grunnlag. NVF53 har derfor utarbeidet en ordbok som har fått stor internasjonal anerkjennelse, og dette er et konkret resultat av det initiativet og arbeidet som er lagt ned i NVF53.

Første utgave av ordboken ble utgitt i april 1997. Denne utgaven ble kalt "Road Transport Telematics Terminology" og den inneholdt ca 230 termer definert på språkene engelsk, norsk, svensk, dansk og finsk. Det var stor interesse for ordboken både i de nordiske land og ellers i Europa.

En ordbok er ikke en statisk bok. Det kommer stadig inn tilbakemeldinger fra brukerne, og det dukker fort opp et behov for å revidere deler av innholdet. Både teknologi og terminologi er inne i en utvikling, og det er også behov for å få med flere termer fra dette omfattende fagområdet. Etter to-tre år var det behov for å starte arbeidet med revisjon og videreutvikling av ordboken. Dette førte til at versjon 2 av ordboken ble utgitt i september 2002. Det ble bestemt at ordet Telematics i tittelen skulle byttes ut med Informatics, og ordboken fikk nå tittelen "Road Transport Informatics Terminology". Mange av de gamle termene ble revidert, og i tillegg ble antall termer mer enn fordoblet. Versjon 2 inneholder ca 490 termer.

Det er nå gått over 4 år siden versjon 2 ble utgitt, og vi har fått en rekke tilbakemeldinger om at det er på tide med en ny revisjon. Dette notatet gir en kort beskrivelse av et slikt revisjonsprosjekt.

Kort beskrivelse av innholdet i dagens ordbok

Fagområdet er delt inn i 7 områder, og antall termer innen hvert område går fram av tabellen under:

	Område	Versjon 1 April 1997	Versjon 2 September 2002
1	Generic concepts and basic terms	39	142
2	2 Traffic monitoring and control	44	63
3	3 Traffic and travel information	33	52
4	4 Booking ad payment	36	96
5	5 Freight and fleet management	25	28
6	6 Public transport management	23	40
7	7 Driver assistance and vehicle control	27	67
	Total number of terms 227 488	227	488

Det har vært et bevisst valg at ordboken skal innholde definisjoner på tjenester og funksjoner knyttet til transportinformatikk. Her er et eksempel på formatet i ordboken:

Road Transport Informatics		9
1. Generic concepts and basic terms		
1001	EN generic concept A concept not related to a specific area of application or technical device DA generelt begreb Et begreb, der ikke er knyttet til et specielt anvendelsesområde eller en teknisk enhed FI yleiskäsite Käsite, joka ei liity mihinkään erityiseen sovellusalueeseen tai tekniseen laitteeseen NO allment begrep Begrep som ikke er relatert til noe spesielt anvendelsesområde, eller spesiell teknisk innretning SV allmänt begrepp Begrepp som inte hänför sig till särskilt tillämpningsområde eller teknisk anordning	1003 EN mobility The ability of individuals to utilise the transport system DA mobilitet Individens evne til at drage nytte af transportsystemet FI liikkuvuus Yksilöiden mahdollisuudet hyödyntää liikennejärjestelmää NO mobilitet Den enkelte trafikants evne til å dra nytte av transportsystemet SV mobilitet; rörlighet Individens möjlighet att dra nytta av transportsystemet
		1004 EN mobility management

Distribusjon av ordboken og oversettelse til andre språk

Versjon 2 finnes i to utgaver:

- En engelsk rapport med termer og definisjoner på engelsk
- En nordisk rapport med termer og definisjoner på både engelsk, norsk, svensk, dansk og finsk

Begge disse rapportene finnes i trykt utgave i tillegg til at det finnes elektronisk versjon på www.nvf53.org/terminology/. Ordboken er også distribuert som en del av terminologiarbeidet til PIARC.

NVF53 har tatt ansvar for språkene engelsk, norsk, svensk, dansk og finsk. Island var ikke med på arbeidet med versjon 2, men ordboken er seinere også oversatt til islandsk. Det vil være naturlig å inkludere Island i videre arbeid med ordboken.

Det har som sagt vært stor internasjonal interesse for dette arbeidet, og termene er oversatt til en rekke andre språk. Vi har ingen fullstendig oversikt over dette, men vi mener å vite at innholdet er oversatt til blant annet tysk, fransk, spansk og russisk. NVF53 har ingen ambisjoner om å ta ansvar for oversettelse og kvalitetskontroll av andre språk enn engelsk og nordisk. NVF53 har akseptert oversettelse til andre språk, men det er et krav at NVF53 skal oppgis som kilde.

Organisering av arbeidet fram til nå

Både versjon 1 og versjon 2 av ordboken har blitt organisert på tilnærmet samme måte:

- NVF53 har initiert og fulgt opp arbeidet
- Det er opprettet en styringsgruppe med en representant for hver av landene Norge, Sverige, Danmark og Finland. Styringsgruppen har hatt et overordnet ansvar for organisering og finansiering av arbeidet.

- Det faglige arbeidet er utført av en ekspertgruppe med en representant for hvert land. I tillegg har det vært oppnevnt en koordinator (sekretær).
 - Vegmyndighetene i de nordiske land har finansiert sin andel av arbeidet i styrings- og ekspertgruppe.
 - Koordinatoren har kommet fra Vegdirektoratet i Norge, og disse kostnadene er stort sett dekt av det norske Vegdirektoratet
- For versjon 2 av ordboken hadde vi følgende sammensetning av ekspert og styringsgruppe:

Ekspertgruppe:

Arvid Aakre Norge
Ann Storkitt Sverige
Lone Dorge Danmark
Kristian Appel Finland

Koordinator:

Richard Muskaug Norge

Styringsgruppe:

Tore Hoven Norge
Alf Peterson Sverige
Finn Krenk Danmark
Mikko Karhunen Finland

Arbeid med terminologi er en omfattende og arbeidskrevende prosess. Det var ekspertgruppen sammen med koordinator som stod for det praktiske arbeidet. Ekspertgruppen hadde 8-10 arbeidsmøter med 2-3 dagers varighet. Hver ekspert hadde forberedt et antall termer som ble diskutert og behandlet i ekspertgruppen. Ekspertene kommuniserte også per e-mail i tillegg til at de hadde omfattende kontakt med en rekke andre fagpersoner som har gitt verdifulle bidrag til arbeidet.

Arvid Aakre har vært ansvarlig for nettsidene til NVF53, og han har vedlikeholdt sidene om ordboken på www.nvf53.org. Her kan en finne pdf versjon av ordboken. Arvid Aakre fikk også ansvar for å sikre originaler og elektroniske versjoner av ordboken (word, excel, access og pdf). Han har også tysk og islandsk oversettelse på elektronisk form.

Forslag til videre arbeid

Versjon 1 ble utgitt i april 1997 og versjon 2 kom i september 2002. NVF53 har fått så mange positive tilbakemeldinger på versjon 1 og 2 at det er vanskelig å avslutte dette arbeidet. Dette har vært en suksess som bør følges opp.

NVF 53 har følgende forslag til grov gjennomføringsplan:

Nivå for oppdatering:

- Rette faktiske feil og innarbeide kommentarer som har kommet underveis
- Inkludere Island som et fullverdig språk
- Drift – og vedlikehold. Se til at en brukbar standard blir opprettholdt
- Enkel søkemotor

Prosjektorganisering:

- Koordinator Danmark Lone Dorge

Koordinatorens første oppgaver er å utarbeide:

- detaljert prosjektbeskrivelse
 - fremdriftsplan / tidsplan (oppdeling i realistiske deloppgaver)
 - plan for organisering med beskrivelse av arbeidsmetode
 - forslag til plan for drift og vedlikehold
- Styringsgruppe
 - Norge - Tore Hoven
 - Sverige –
 - Danmark -
 - Finland -
 - Island –
 - Ekspertgruppe
 - Norge - Arvid Aakre
 - Sverige –
 - Danmark -
 - Finland –
 - Island

Ekspertgruppen vil ha ansvaret for et stort arbeide. Det kan nevnes at ved revisjon av versjon 2 ble det avholdt 8-10 møter av 2-4 dager. I tillegg ble det brukt mye tid på utveksling av e-mail.

Arvid Aakre har sagt seg villig til å lage en enkel søkemotor vha studenter ved NTNU. Denne skal være ferdig for fremvisning til Via Nordica 2008.

- Finansiering

For 2007:

Norge:

Bidrar til at søkemotoren er på plass til Via Nordica 2008 samt enkel oppdatering / feilretting av innkomne kommentarer.

Danmark:

Har fått bevilget 200.000 D.kr i 2007 av Vejdirektoratet. Dette beløpet ønsker Utvalget blir brukt på finansiering av koordinator.

Sverige:

Finland:

Island:

For 2008 og påfølgende år:

Det er realistisk at regne med 30-50.000 Euro per land per år

- Tidsplan

Det vil ta 1½-2 år og oppdatere ordboken.

Til Via Nordica i 2008 skal følgende være utarbeidet:

- Godkjent prosjektplan , fremdriftsplan og organisering
- Finansiering
- Søkbar versjon